

Культурно-просвітницька діяльність як засіб реалізації виховної функції бібліотеки

*завідуюча сектором обслуговування
бібліотеки економічного інституту*

ДВНЗ «КНУ»

Будасова А. П.

Бібліотеки ВНЗ мають враховувати тенденції розвитку вищої освіти і зайняти активну позицію. Свою місію бібліотека виконує, забезпечуючи широкий спектр послуг на найвищому рівні. Основним завданням для бібліотек вищих навчальних закладів на сучасному етапі наряду з інформаційним забезпеченням користувачів є і культурно-просвітницька діяльність.

Культурно – просвітницька робота бібліотеки вищого навчального закладу – це складова виховної системи університету. Вона сприяє розвитку й вихованню моральних якостей особистості, розвиває почуття гуманізму, орієнтації на українську культуру, мову, національно – патріотичні традиції, формує у молоді позитивне ставлення до загальнолюдських цінностей та залучає до читання якісної літератури.

Основоположною умовою успіху культурно-освітньої роботи у сучасній бібліотеці вищого навчального закладу є розуміння того, що нинішні студенти – це освічені, всебічно розвинені люди, які завдяки новітнім інформаційним технологіям мають колосальний доступ до будь-якої інформації. На думку Найді Л.В. [3]

Метою і завданням культурно-просвітницької роботи є:

- ☐ формування культурної особистості;
- ☐ формування у молоді позитивного ставлення до національних та загальнолюдських цінностей;
- ☐ залучення якомога більше студентської молоді до читання.

Основними завданнями культурно-просвітницької роботи бібліотеки є:

- ☐ створення єдиної комплексної системи виховання студентської молоді, використовуючи наукові та літературно-художні інформаційні ресурси бібліотеки;
- ☐ зберігання та примноження культурних традицій бібліотеки та університету;
- ☐ заохочення студентської молоді до читання шляхом популяризації творів класиків національної та світової літератури;
- ☐ утвердження у виховній роботі пріоритету національної культури при обов'язковому опануванні загальнолюдських цінностей.

Основні напрямки культурно-просвітницької роботи:

- ☐ критико-аналітичні способи: диспути, обговорення книг, вечори запитань і відповідей, «круглі-столи»;
- ☐ позитивно-ілюстративні способи: вечори-зустрічі, вечори-портрети, тематичні вечори, літературні вечори, тематичні екскурсії за сторінками книжок;
- ☐ рекомендаційно-інформаційні способи: презентації книг, усні журнали, тематичні бібліографічні огляди та огляди-лекції.

Незмінною залишається така форма реклами книги, як **книжкова виставка**.

Книжково-документальні виставки є однією з основних форм пропаганди бібліотечних фондів і водночас важливим засобом культурно-просвітницької діяльності. Основні вимоги до виставкової роботи, як завжди, - це комфортність, наочність, доступність, оперативність. Бібліотечні виставки наочно представляють розділи фонду та окремі видання, демонструють зв'язок явищ, подій і документів, полегшують візуальне сприйняття інформації. Книжкові виставки художньо оформлені. Ми використовуємо

ілюстративний матеріал, періодику, аксесуари, змістовно-з'язані з темою та які доповнюють їх в якості фона (державний прапор, народні вироби, наочні прилади, квіти), а також звернення, символи. Протягом року сектор обслуговування користувачів бібліотеки готує та експонує книжкові виставки за змістом: універсальні, тематичні, персональні.

Найбільш поширеними є тематичні виставки, які впливають на громадянське, моральне, правове та художньо-естетичне виховання. До уваги користувачів були представлені такі виставки як «Постаті. Обличчя. Долі», «Велетень у царстві людської культури» (до 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченко), «Шляхами великої Перемоги», «Глобалізація та її виклик», «Немеркнуча пам'ять» (з нагоди 70-ти річчя визволення Дніпропетровської області і Кривого Рогу від фашистських загарбників), «Менеджмент: азбука успішного бізнесу», «Туризм як фактор розвитку людського капіталу» та ін..

- Дієвими формами популяризації книги є: *перегляди літератури, бібліографічні огляди, бесіди або розповіді про книги.*

У бібліотеці можна було ознайомитися:

- ***перегляди літератури***

(«Обереги нашої духовності (до дня пам'яток історії культури)», «Чорнобиль: біль планети», «В моїм серці Україна», «Симон Петлюра: легенди і факти» (з нагоди 135-річчя від дня народження С. Петлюри)).

- ***бібліографічні огляди*** («Справедливість – найвища соціальна цінність суспільства» (до Всесвітнього дня соціальної справедливості), «Я ж син твій, Вкраїно» (з нагоди 375 річниці від дня народження І. Мазепи).

В серпні зав. сектором бібліографії та інформаційних технологій Тимченко С.І. приймала участь в передачі Книжковий вимір на Криворізькому державному радіо з оглядом «Народжені в Україні», в якому була представлена література про видатних уродженців нашої держави – ювілярів цього року.

- ***бесіди або розповіді про книги*** («Українські літописці Кирило та Мефодій», «Мой милый, если б не было войны», «Українки в історії»).

Щоб привернути увагу читачів до бібліотеки, викликати попит, спонукати читача до дії, а саме – відвідати бібліотеку, взяти участь у **культурно-масових заходах**.

Бібліотекою було проведено година поезії «Поезія ти сило чарівна» (до міжнародного дня поезії), брейн-ринг «Кривий Ріг-моє місто», заочна вікторина «Мова – найцінніший скарб нації».

З метою привернення уваги споживача до своїх прав в читальному залі бібліотеки 14 березня цього року відбулася тематична зустріч "Знай свої права, споживач!" Безпосередню участь приймали студенти факультету економіки підприємництва і права Богданова Поліна, Невзоров Карина, Киричок Олена, Панасенко Артем, Березуцкая Юля, Гоцало Владислав, Герасименко Вікторія під керівництвом заст. декана Ніколаєвої В.В. Театралізовані сценки "Обман споживачів", розіграні в гумористичному жанрі, привнесли позитивний, піднесенно-емоційний настрій у присутніх.

Кожну ситуацію коментував зав. кафедрою права д. ю. н. Макаренко А. Ю.

На зустрічі була присутня начальник відділу захисту прав споживачів Криворізького виконкому Савенко Н.В., яка детально розповіла про ті проблеми, з якими найчастіше стикаються криворізькі споживачі.

Виступи учасників супроводжувалися показом слайдів. Використання технічних засобів дозволило підкреслити актуальність, своєчасність проблеми.

Характерною рисою масових заходів, що проводяться нашою бібліотекою, є безпосередня участь студентів, а не пасивне їх спостереження.

Орієнтуючись на нового користувача, бібліотека оновлює традиційні форми роботи та впроваджує нові форми популяризації друкованих видань:

- впроваджується нова форма експонування документів - **віртуальні книжкові виставки** («Прибуток від звичайної діяльності

підприємства», «Маркетингова політика комунікацій», «Екологія. Людина. Майбутнє», «Інформаційні системи і технології в економіці»);

- розміщення на сайті бібліотеки бібліографічних покажчиків («Бюлетень авторефератів дисертацій», «Кооперативні підприємства будують кращий світ»)
- розміщення фотографій масових заходів, що проводилися бібліотекою.

Слід зазначити, що за рахунок культурно-просвітницької діяльності, її засобами здебільшого здійснюється реклама бібліотеки. Саме ці заходи сприяють формуванню іміджу бібліотеки в суспільстві. Бібліотекарі переконані, що форми роботи і тематика масових заходів можуть бути дуже всілякі, головне, щоб вони досягли мети, привернули увагу молоді до проблеми, до книги, до бібліотеки, допомогли в процесі формування, становлення особи, фахівця.

Література

1. Абрамова, К.И. Библиотечноеведение : общий курс [Текст] / К.И. Абрамова, Н.С. Карташова. - М.: Книга, 1988. – 185с.
2. Вилегжаніна, Т. Українська класична література – значний ресурс невичерпного натхнення / Т. Вилегжаніна // Бібліотечна планета. – 2009. – №2. – С. 4–6.
3. Найда Л.В. Культурно-освітня діяльність НТБ Національного університету «Львівська політехніка» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.epa.lp.edu.ua:8080>bitstream/ntb/21390/1/53-516-](http://www.epa.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/21390/1/53-516-)
4. Станевка, Т.З. Организация информационного пространства [Текст] / Т.З. Станевка // Библиотека. – 2005. - №4. – С.52-53.